

VELDEKE *J* bekèt

Aovendj mit Evert Zits...

1e kwartaal 2019

Wèntjersnieë

VELDEKE bekèt,
Jaorgank 11, nummer 1

Inhoud:

Waat gewaes is:

- Café Chantant
- Middelsgraafwanjeling
- Aovendj Evert Zits
- Bezeuk aan Wegberg
- Dialecte in Limburg

Waat nog kömtj:

- Kersviering mit Dialectmès
- Vastelaovendj bie de Aester
- Jaorvergadering
- Daag van de Modertaal

En verder:

- foto's en gedichte Poëziewanjeling

Volgendj nummer:

Kömtj oet in mieërt
Stökskes töt 15 februari
te sture nao:

Veldeke Krink Ech,
p/a Oleanderstraat 2,
6101 BX Ech, of:
tvanwegberg@ziggo.nl

Web-site:

Kiek op www.veldeke.net
väör Limburgs nuuts,
op www.veldekekrinkech.nl
väör alles van de Krink.

Op Facebook:

Veldeke Krink Ech

Alweer 'n nuuj jaor...

Waat geit de tied toch gaw, zègge of dènke w'r den. Det geveul kömptj op in oos eige, privé laeve, mer zeker ouch es se es bestuur van 'n vereniging actief bös. Zoa es bie Veldeke. Went w'r good en waal 't jaorliks oetstepte achter de rök höbbe, beginne al ideeë te óntstaon vöör 't programma van 't volgendj jaor. Wo zölle w'r den èns haer gaon? Wie wore de reacties ouch al weer? Mótte w'r überhaupt nog waal 'n oetstepke doon? In augustus 't-zelfdje mit de poëziewanjeling: good aangeslage, dus wo zoewe w'r volgendj jaor èns kènne...

In september stuijt 't iëëste idee van 't nuuj jaorprogramma al op pepier. Neet te geluive.

Achter op dit nummer van Veldeke Bekèt vèntj g'r – wie gebroekelik – 't jaorprogramma, vanaaf dit nummer 't programma van 2019. Nog neet alles is definitief vasgelag, mer datums en activiteite gaeve de lien aan. En bevestige weer: bie Veldeke is van alles te doon. 'n Oetstepke kömtj d'r weer, de poëziewanjeling is in de Nuujstadt!

In 't nuuj programma zeen – naove de vertroewdje – ouch nuuj activiteite opgenómme. Meis in 't oug sprèngendj óngewiefeldj 't Echter Dictee. Det woor 'n wèns, die w'r al lang hawwe, mer neet kóste realisere, omdat 't zoavööl werk is. Vöörig jaor is 't gelöktj hievöör 'ne wirkgroep in 't laeve te rope en die minse zeen vol energie aan de slaag gegange. Mit es resultaat de concrete planne óm det in mieërt a.s. te gaon realisere. Mesjien 'n good vöörbeeldj wie 't ouch kan: m'n hoof neet lid van 't bestuur te waere óm get vöör de vereniging te doon. Höb g'r soms ouch 'n idee en zóts g'r mit angere det wille oetwirke? Laot uch huure.

Tót de Krink Ech behuure:

Aw Kirk, d'n Aosterberg, Baakhaove, Berkélieër, Brach, de Boesj, de Baek, Deetere, de Deelgaard, Ech, Echterbos, Gebrook, G'n Oea, 't Hènge, de Hei, Illikaove, Sint Joas, de Laak, Mariaveldj, de Nuujstadt, Ophaove, Pej, Pötbroom, Roostere, Sjaelberg, de Slek, Spaanshuuske, Staeveswaert, Vèsserswaert, Zöstere en alles waat dao ómhaer liktj.

D'n aoje kääning

Waal aldaag zaat de kääning deep te dinke
 waat waas gewaesj ... en kwaam nao zienen tied
 As wieze wis t'r: tied zal blieve sjlinke
 Toch wól hae waat hem resdje naog neet kwiet

Hae dacht naog daag en nacht aan 't Kindj dao wied-
 e-weg in Bethlehem. Die sjer bleef blinke
 Zoeë zäömerdje hae aezelsvrachte sjpiet
 ómdet t'r doe allein get goud kós sjinke

Mer sjerre, kosmos, weitensjap, zien sjpäöre,
 niks sjafdje hem oeët zicht op iëewigheid
 Mer dao, det Kindj? Waat haet det hem gezachdj?
 Noe wètj t'r waal det wónjere gebäöre
 Vanaaf vandaag hèltj hae kemieële greid
 en haoptj mer det 't Kindj hem weer verwachtj

Huub Brouns

De bös nao de Boesj en de Deelgaard
 Is neet verdwene van de kaart
 Ze brungtj ouch noe nog minse
 Die nujaor wille winse
 Mer zo'n böske is waal apaart

Ton van Wegberg, Echs

baove Deetere
 stóng lès weer 'n ster
 nuusjieërige kome van her en der
 't wore minse die dachte
 waat noe weer te verwachte
 want Kersmis det is nog ver

Ton van Wegberg, Echs

WAAT AL GEWAES IS

Gevarieerdj "Café Chantant"

'ne Volle zaal mit ruum hónderd bezeukers, leje en niet-leje van Veldeke Krink Ech, wore op 19 september in de Pejjerhaof óm te loestere nao 'n gevarieerdj programma mit o.a. leedjes van Toon Hermans. Ze belaeftde 'ne sjieke äövendj mit Math Dirks en Ger Maessen, die door 't spele van de meziek en door te spele mit de vöörnaam van Toon, nae Teun Hermans, de richtige sjaore bie ós wiste te rake.

In de opmaat nao de leedjes van Teun - want det woor inderdaad ziene echte naam, es Zittesje sjaak - brachte Math en Ger, ouch Frits Rademacher weer tót laeve en vanaaf 't begin ging de zaal dao gans in mit.

"Mie Limburg", "Amor" en "'t Awesj hoes" zatte 't decor nieër vöör de loesterleedjes wie "Kènjberbedtied", "Adjusjes", "de Babysitter". En "'t Fordje", det aanzeen mós brènge in d'n ermood van daen tied, mer det Fordje leverde allein mer ièlèng op. De klassiekers "Loeënde klokke", "Limburg allein" en "Zefke Mols", höbbe w'r gaotendeils zelf gezónge en det woor vöör Math aanleiding óm 'n repetitie vöör te stèlle, vöör 't nuuj Groat Veldeke Koar.

"Vraag d'n heer 'ns waat dae van mich wilt drènke" en "Kiek in 't glaeske", slote de gezellige pauze aaf en wore de opmaat nao de leedjes van Teun Hermans, die Math zoa wis te brènge, det se "D'n awwe zandjwaeg" en "'t Kepelke" vöör dich zoogs. De blieheid van die leedjes ging langzaam äöver in de loesterleedjes: "Engel Gabriël", "Woo is de sjnee", "Café Biljart". En 't sloetstök "'t Graas van de wei", waobie se mit get fantasie Teun, al gebraoke door laeftied, in de Zittesje Sjouwborg gans laevendig vöör dich zoogs...

Café Chantant III, noblesse oblige!

In de sjnieë

Gaondewaegs
nao 't aoep vrieje
lèk ich
apaarte versjiensele vas
wie dere die lieje
of eine zeldjzame wèntjergas

Sjus wie ein
zuver frisje daeke
zoa tuint zich 't eindeloos wit
äöver veljer en baeke
en ich dènk
wie sjoan gezaegend is dit

Sjraelentaere
loup ich
langs de puntjdraod van weie
die mich richting gaeve
en nao ein ech sjpruèkske leie
in 't sjtille boete-laeve

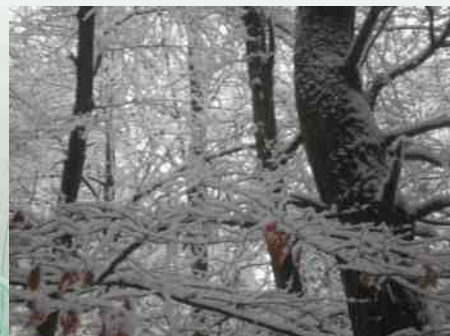
Zeen de
vese depe sjaore
van eine sjtruipe haas
en ein nog pas gebaore
Galloway-kejfke
urges langs de Maas

Wo de Kingbaek
zich haet versjtaoke
ónger't waer waat de wèntjer sijk
sjteit eine treurende knótwilg
dae awt en gebraoke
dao gelaote äöver alles kik

Op 't lèste
wurt 't gaon neet lies
en doon de hanj mich kelle
ouch dae sjeijende naorder bies
deit mien bloat gezich
dan kwelle

Gaon heives
blie en voldaan
mit dat sjoan sjtil-laeve es vruntj
in ein gezellig besjtaon
en röstige waereld
wie me zelje nog vuntj

Guus Kitzen (Beegs)

Wanjeling langs de Middelsgraaf

Op 29 september wore versjillendje van oos leje gekómme 'm mit te loupe mit de wanjeling, die de Natuurhistorische Vereniging "Pepijnsland" haw georganiseerd. 'n Wanjeling langs de nuuj ingerichdje Middelsgraaf mit bioloog en natuurkènnèr Harry van Buggenum es gids. Same mit de anger belangstèllendje wore w'r mit 'ne flinke groep, mer de organisatie woor good, zoadet m'n bie oetlèk toch alles good kós zeen en verstaon. Es gevolg van de erg druuege zomer stóng de baek vanaaf de Daort tót bienao aan 't spaor zónger water. Op det deil wore daodoor de plantje waal good waar te numme. Verwónjering äöver 't feit det zoa kort nao die ingriependje werkzaamhede alweer zoavööl versjillendje plantje aanwezig zeen. Aan d'n angere kantj van spaor en Riekswaeg stóng waal water en dao haw Harry al ein en anger aan klein deerkes in fleskes verzameldj, zoadet ederein good kós zeen waat hae ós wól laote zeen, nl. wie riek 't laeve in 't water is. Wie w'r langs de angere kantj van de baek weer trök lepe, waerdje nog get algemeen veranderinge in de natuur van de ómgaeving aangeduidj. Al mit al 'n sjoan wanjeling – want 't woor good waer – en 'n interessante excursie.

Boetseerwerk en vöördrachte van Evert Zits

In 'ne good gevöilde zaal en in 'ne gezellige sfeer presenteerde Veldeke de film van Ton Vranken oet 2016, äöver 't boetseerwerk van Evert Zits, van de periode 1990 – 2015 en droog Evert vöör oet eige werk. De muzikale ómlijsting, mit o.a. leedjes van Piet Zits, woor van Juul Peters en Ad Gijzels.

De aanwezige wore ónger de indrök van de sjoanheid en veelzijdigheid van 't boetseerwerk van Evert. Die veelzijdigheid koom tot oetdrökking in de thema's van zien boetseerwerke van zien broor Piet en van zichzelf, van zien familie, van markante luuj oet Zöstere, van maatsjappelik betrókke óngerwerpe, van humoristische kwinkslaeg, van Limburgse sages, van muzikante en ambachts luuj, van figure oet de Heiligdomsvaart van Zöstere en 't Stift, van ambtelikepolitieke en keuninklike figure, van aan literatuur gerelateerde beelde, van ziekte en verdreet en anger sjarneerpuntje oet oos laeve, van de jaorgetieje. Zien vöölzijdigheid koom ouch nao vööre in de gekaoze materiale van zien werk, klei, brons, sintels, sjelpe, botjes, kreefte, krabbe, draod en glaas. Mer de veelzijdigheid van Evert koom 't meist treffende nao vööre, door de intensiteit van zien beelde, zien impressies, zien klassieke beelde en zien transparante en moderne werke, soms in fel kluuere in heukige expressieve vorme. Natuurlik brach Evert in zien eige biedrage aan deze sjeke aovend, 'n series óngerwerp door de hommage aan zien Broor Piet mit 't gedich "Herfs". Mit de liefdesbrief van Maan aan Betje, in 't "huilands" gesjreve mit de kroontjes pen, koom Nelleke, die gooj blöts en richtige trampelgaus en Tilla, de tórvelvót en strensbaer, in alle glorie aan ós verbie.

De muzikale biedrages van Juul en Ad wore verpak in drie blokke. Blok 1: Awd Suestra, Woa Hollandj op zien smaals is en Fantasië. Blok 2: Ich allein, doe allein, 't Liëlik jungske en Doe lómmele kael. Blok 3: Elske mien Elske, Oos

dörp en Zoa wil ich laeve.

't Laevendige beeld van Evert oet Zöstere, woor mit deze film aevel neet kompleet. Evert sjreef leedjes en veurde huuserspele, toneelstökke en wagespele op. Hae woor de grondjleggger van oos zöstervereniging de Natuurvriende en hae woor 'ne vöörname man bie de Heiligdomsvaart.

Daonaeve heel hae mit toneelstökke 't laeve in Zöstere van vöör d'n oorlog en nao de bevrijdig laevend. W'r höbbe op deze kluerrieke avendj 'ne bezunjere mins liëre kenne!

Museumbezoek Wegberg

Op vriedig 16 november haet Veldeke 'n bezoek gebrach aan de musea in 't Duitse Wegberg-Beeck. De groep belangstèlendje woor neet groot, mer dat haw es vöördeil det w'r de gidse en de oetlèk good kóste volge. Ieës wore w'r in 't museum van de "Volkstrachte": kleier oet gans Europa, sjoan opgesteldj in vitrines. En mit dudelike toelichting op de beteikenis, want de volksdracht woor dök ouch de uting van get anges: of m'n getrouwdj woor of neet, in rouw woor, en wie riek. Wie aangekondigdj wore de póppe ouch aangeklèdj mit biebehuuerendje sierade, schmuck, oet 'n prive collectie. En w'r hawwe 't gelök det de eigenaresse toevallig dae middig in Wegberg woor en dus zelf äöveral bie kós vertèlle. Ouch bie de sierade die los van de kleier in vitrines te zeen wore. Kosbaar exemplare en zieër interessant.

Daonao woor 't wissele van geboew en ginge w'r nao 't vlasmuseum. Mer vöördet w'r dao ginge kieke, woor d'r ieës "kaffee mit kuchen". Good verzörgdj en w'r wore d'r nao al det loestere waal aan toe! Wegberg woor jaore lank, van rónjdj de 2e W.O., 'n centrum van vlasboew en versjillendje febrieke boje de minse werk bie de verder verwèrking en de productie van o.a. liene. De oetlèk woor stap vöör stap, vanaf de vlasplantje, de blaw klueer van de bleumkes en veljer, en de handmaotige en later mieë mechanische verwèrking en de toepassinge. Hieël sjoan woor det 't verhaol äöver de vlas vol zoot mit oetdrökkinge en gezèkdjes, die weer ouch good herkenne. 't Plat aan de angere kantj van de grens stuitj kort bie ós.

De excursie woor mit dit alles 'ne sjoane middig. Vööl bewónjering vöör de minse van de Heimatverein en de gemeente Wegberg, die dees good verzörgdje musea in standj haoje.

Landricuskèrk

Indrökwèkkend sjiteit die hiej
heel hoog verheve;
mit Ech en ómsjtreke
gans verweve.

Van wiedaaf te zeen
en te herkennen,
d'rnaeve kieke
guf d'r gènnè.

Zón sierlik lienesjpel
in mergel, bak- en Naamse sjtein,
al die teureskes, pinakels,
en die baoge, groot en klein.

Wie knap óm zoget oet te dinke
en daonao te laote bouwe;
waat hóbbe ós veureljers toch
mit matriaal mótte sjouwe!

En det neet eine keer:
ze mós al obbenuuj waere hersjtèld
es ze door sjloop, oorlogsgeweld,
brandj of aardbevingssjaaj woor ge-
veld.

Op die gebrandjsjiljerde rame
sjtaon aaj verhaole vertèld,
die zin allein binne te laeze
es 't leech van boete d'rop vèlt.

Miense kómme hiej biejein
in leef en in leid
óm same sjtil te sjtaon
es get te gebeure sjiteit:

duipsel, eerste kemunie,
'n trouwpartiej, 'n aafsied veurgood,
of geweun veur 'n mès;
ouch 'n kaerske branje guf dök weer
mood.

Wie laat 't is, kèns se zeen
en eder keteer heure;
dae blinkende haan baovenop
moog es eerste de nuje daag keure.

Landricuskèrk,
van wiedaaf te zeen
want 't is gèn klein;
d'rhaer kieke
geit haos van allein.

Riky, augustus 2018 (Zjwaams)

De poëziewanjeling in Ech

De wanjeling op woonsdig 22 augustus j.l. door 't centrum van Ech is in 't vöörig nummer van Veldeke Bekèt al besprouke. Dao zeen ouch gedichte en foto's bie geplaatst, mer d'r woor neet genóg plaats óm alle gedichte en verhaole op te numme. Daoróm hie nog 'n aanvölling same mit get foto's..

Begiene

Begiene zeen neet waat ze sjiene

Ze zeen allemaol get van de wap. 't Nuuts is rónjdj gepreveldj: "Mère Cecilia liktj in 't ziekehoes!"

Soeur Agnes haet häör gevónje en aan ederein doorgeklaterdj: "Dao loog ze... lankoet. Oetgelitsjt op dae spiegelglate terrazzovloer van de kloostergank. 't Woor krek eine zwart-witte böltj. Kap en sluier sjeif oppe kop, gries haar dróngeroot gefloeptj. Kaord mit de roazekrans versjaove mit 't kruuts ónger häör befke. 't Baovekleid ómhoag gevlaoge. De broen sandale, zwarte zök en zelfs bloate kneen wore te zeen. Ze loog d'r opgevaodj bie!"

Door de laevendige besjrieving zoog ederein 't vöör zich. Bie de létste laezing woor 't slachoffer al bienao op sterve nao doad: kleier gesjäördj, kap vanne kop en alles gebraoke waat mer te braeke vèltj. Blood oet naas en kneen, teen verstoektj, alle tenj droet en verduseldj. 'ne Zalige glimlach op häör gezicht esof ze 'n versjiening haw.

Op aandrènge van de rector haet moder-äöverste alle begiene bie-ein gerope. Det gebrazel mótt ophuere, zag hae. De aodste sjufele vöörzichtig nao häör steul in de refter. De kruuespele vööraan. De res geit zitte inne rie die is toegeweze op aanzen. Soeurs achteraan.

Mère Benedicta maaktj neet vööl wöörd voel aan 't vöörval: "Mère Cecilia is oetgeroetsjt ómdet ze oppe gank rendje, trök nao häör chambrette. Op waeg nao de bewaarsjoal haw ze häöre sjolk vergaete en inne haos is ze gevalle. Ein gebraoke bein en twee polse in 't gips, mer wujer niks. Mörge kömptj ze alweer nao hoes, is waal vöör drie maondj oetgesjakeldj. Mère Veronica zal häör vervange. Laot ós baeje det ze weer flot oppe bein is!"

De eerbiedwaardige slaon allemaol de ouge omlieëg, vaoje de hènj en gaon in baejstandj. "Ich dènk det soeur Louise te vööl greun zeip haet gebroektj vöör dae vloer", fluustertj ein nitsje non. "Die sjróbtj en boentj zich móttig ómdet die meintj straks óngerwies te moge gaeve aan de maedjes oppe legere sjoal es mère Antoinette de piep oet geit!"

Wees gegroet Maria, vol van... : "Nae, ich gaon det zègke van die zeip." Gij zijt de gezegende onder de vrouwen... : "Bie de aanstelling van de handjwerkjuf oppe mulo is t'r ouch vanalles bekónkeldj. Hóbbe ze zich óngerein gezaegendj." "Zoews se dènke", sistj mère Francisca ónger 't wujer baeje: "Mich hóbbe ze det al 't vöörig jaor belaoofdj. Ich bön noe aan de bäärt!" De mit gedeildje vervanging waerdje door ein deil begiene aafgekäördj. Die woor oppe kweek al óngesjik. Duitj tevööl same mit de rector! 't Gestäök galmdje nag lang nao.

Of de beneuming van mère Francisca aan de legere sjoal is doorgedange weit ich neet. Wie 't ouch is aafgeloupe, ich weit waal det t'r in dees ómgaeving vööl maedjes door streng, gemein, leef en slum begiene good óngerweze zeen. Van bewaarsjoal toet kweeksjoal. Van kleuter toet volwassene. Ichzelf bön dao ein van!

De begiene zeen vertrokke. 't Klooster, de kapel, de tuin, de mooshaof verrannueerdj. De legere sjoal, de mulo en de moere d'rom haer zeen aafgebraoke. De aoj kweek is noe eine woonwinkel en de bewaarsjoal 'n basissjoal. 't Äöverig óngerwies is verhoesdj. De zusters ursuline zeen allein nag in naam op dees plek aanwezig, mer...

patsj aaf vöör waat zie hie toet standj hóbbe gebrach.

Ech, augustus 2018, Mia van Wegberg-Kurvers

Stein

tösse de buje door nog effe flot nao Ech
smiet miene fiets taeg 'ne gevel
ich mó't mich spoje
kèn inne winkel mer tót zès oer terech

mit in mien henj 'ne poes blome en get tesse
staon ich te hampele
de fietsesläötel vèltj mich oppe gróndj
sjus oppe stolperstein vöör de däör bie de Karmelitesse

in dit kloaster geboewdj nao Cuijpers handj
kènne zósters wirke, laeve en baeje
in alle rös en aafzunjering
bönne de veilige moere van dit staatse pandj

ich kiek naeve dae sjoane gevel ómhoag nao de lóch
'n sjaemel zunke brikjt door
en ich bedènk mich zoa inèns
zoewe Edith en Rosa ouch die zón höbbe gezóch

wie op dae zomerdaag in '42 de soldaote
zónger kómpassie
mit vööl geweldj hie nao bönne stuufdje
en de zósters ónverhöds Ech móste verlaote

allein óm wo häör weegske stóng
en wo-in zie dao gluifdje
prónt zón huuske wie bie dich en mich
mer mit ein moder die joodse leedjes zóng

ich snap mich mien kallebasse bie-ein
plök ein ruueske
oet mien pas gekochdje beket
laot det achter hie bie dae stolperstein

vrie zeen is riekdom
kènne zègke en doon waat se wils
mer 't is good zoa noe en den
ónverwach te herdènke
aeve in dich zelf gerich
geufs se gesjiedenis 'n gezich

*Miranda Meuwissen-Vergoossen
Hènge, juni 2018*

In 't kefee....

bie Sef oet de Steeg altied leech?
Ederskieër es ich dit leedje huuer oet
de Echter Revue dènk ich trök aan
det kefeeke dao in det steegske. 't
Woor waal neet in "DE" steeg, mer in
de Gasthoessteeg. Zoaget midde-in
bevónj zich dees kroeg. Es geer 't
precies wiltj wete : det hoes mit 'n
trekke d'r vöör. Geer kèntj det neet
misse.

't Woor de drankgelaegeheid wo Sef
de baas woor. Noats ruzie, mer
ummer dezelfde rös zoa es Sef die
zelf oetstraoldje en det woor rös mit
'n groate letter "R". Zoawie ze det
vandaag d'n daag neet mieë kènne.
't Kefee woor zoa groat wie 'n hoes-
kamer. De toog stóng dao midde in
en Sef, es hieër en meister d'r achter.
De Smeysters beerkrane es reli-
kwieën dao midde boave op.

Doe kós allein get bestèlle es se aan
de bäört woors. Det waerdje good
biegehaoje door Sef zelf en dao
kooms se neet óngeroot. Mít tülle van
zoo'n rundje begós hae stieëds bie
zien eige en den teldje hae pas de res
van de te tappe glazer.

Meziek waerdje allein op verzeuk
gedrejd op 'ne platewisselieër in
de achterkamer. Mer den móste dao
toch neet tevööl minse bönne zeen,
want den woor 't te drök. Mieë es 15
minse moogdje van h'm toch neet
inèns bènne. En zoa hawwe weer dao
eigelijk 't ieërste sociaal kefee van
Ech.

Ein dink lik mich toch nog oppe maag.
Det is dit: dao brandje neet de ganze
daag leech bie Sef, want edere daag
ging Sef percies tösse twieë en veer
zelf op stap. Den deej hae de däör
toe, mer ouch 't leech oet. Hae ging
den 'n pilske pakke in zien eige stam-
kroeg. 't Is mer det geer 't wètj. Den
woor 't leech twieë oere oet!

*Rinus Mulders,
februari 2014*

Bie de pómp

Ze kome mit hun aoj bein
Toch nog èns bie de pómp bie-ein.
Ze tróffe zich dao oppe bank
Nao jaore..en lukes, det is lank.

Flup woor allein.
Zien vrouw woor al doad
Zien kènjer weg, die wore groot.

En Chrit:
Dao keek nemes nao óm
Mer dae woor gaar neet stóm:
“Geer wijt det ich vriegezel blief
Bie mich gein kènjer, gein wief.”

Zaet Flup:
“Wie stief waere mien bein
De rök duitj pien
En hie baove löptj 't mich doorein.”

En Chrit:
“Jao, jao, doe bös 'ne erme kloat
Op sterve nao bös se al doad.
Mer kiek nao mich:
Ich bön weer jónk, wie in 't begin
Ich pisdje vreuger inne bóks
Toen d'r oet....en noe weer d'rin!”

Zie vertèlle zich verhaole
't Ein nog sjoner den 't anger.
Blieve zitte tót 't sjemertj
En op werm daag nog get langer.

Mer es se den weer thoese zeen
'ne Ganse daag tösse veer wenj
Vèltj 't daak hun oppe kop
Höbbe ze de klink alweer inne henj.

Piët Aben,
Pej, augustus 2018

De Limburgse streektaal is nog hieël vitaal!

Op 21 november wore ongeveer 40 leje in de Pejjerhaof, óm de kènnis van oos Limburgse Streektaal op te boewe of op te frisse o.l.v Ton van de Wijngaard, streektaal functionaris bie de Provincie Limburg. Vöör de pauze woor de kènnis aoverdrach en nao de pauze de toetsing van die praktische kènnis in 'ne kwisvorm. Dae kwis waerdje gewónne door Yvonne Smeets en Lies Theelen-Coonen mit 17 van de 20 te behaole puntje.

De presentatie woor opgeboewd vanoet de isoglosse of taalgrenze tösse de taalgebiede van Limburg. In groate liene kómme die neer op de volgende indeiling van noord nao zuid : Kleverlands rón dj Verraaj; 't Michkwartier rón dj Venlo; Oost-Limburgs rón dj Remunj – Ech – Zittert – Mestreech; Centraal Limburgs rón dj Wieërt; de Ripuarische äövergangsdialecte rón dj Heële en 't Ripuarisch rón dj Kirchrao en Vaols. Bie dees aafgebakende taalgebiede goof Ton van de Wijngaard laevendige vöörbeeldje van typische taalkenmerke en hae goof vergeliëkinge van woord mit dezelfde beteikenis in de anger gebiede. Daobie betrok hae de ontstoansgesjiedenis van de taalkundige versjille. In zien vöörbereiding haw hae de dialecte van Ech en ómgaeving naodröckelik nao vööre gesjaove.

Al dees informatie kregde de aanwezige nao aafloop mit in 'n map, om dit thoese nog 'ns röstig nao te kieke. Daobie zoot nog 'ne sjieke folder mit “Vööl gestelde vraoge euver 't Limburgs”.

't Laevendig zeen en blieve van de Limburgse Streektaal koom bie de presentatie dudelik nao vööre in 't äöverzicht van de items, wo-in Limburgs gebroektj wurt. Zoa es bie “sjarneermomente” van 't laeve: gebaorte, huwelik, d'n doad, mer ouch in 't openbare laeve, in de media, op radio en tv, mit specifieke programma's, bie opsjifte van winkels en bie plaatsname, in de ómvangriëke Limburgse literatuur - dènk aan de waordebeuk en de Platbeuk - en door de jeugd op social media. Oet óngerzeuke is gebleke: 93 % van alle inwoners van Limburg verstuitj 't plaatselik dialect, 79 % van de 1,1 miljoen Limburgs spruk 'n plaatselik- of mèngdialect en 68 % van de Limburgers spruk nog 't plaatselik dialect, Neet gek det 't vöörnaamste identiteitskenmerk van Limburg vöör de meiste minse de Limburgse streektaal is. Mit dees percentages stuk Limburg ver oet baove 't Fries, det neet es streektaal mer es taal erkèndj is. De Limburse taal laeftj en blif laeve, det is dudelik. De vraog is allein wie w'r det es Veldeke 't bèste kènne organisere.

WAAT NOG KÓMME GEIT

Dialekmès en Kerstviering

Kómmendje vriedig, 21 december, weurtj weer oze jaorlikse kerstaovendj gehaoje. W'r beginne óm 19.00 oer mit 'n dialekmès in de kèrk van Pej. Mit intenties vöör alle leje en awd leje van oos vereniging. De dialekmès is toegankelijk vöör ederein. Vanaaf 20.00 oer zeen degene die zich daovöör höbbe opgegäve welkom in de Pejjerhaof, wo in kerstsfeer 'ne sjoane aovendj zal gehaoje waere.

Jaorvergadering VKE 2019

De jaorvergadering van Veldeke Krink Ech weurtj gehaoje in de Pejjerhaof, Houtstraot 7 in Pej op woonsdig 13 fibberwari 2019 om 20.00 oer.

Geer waertj hertelik ontvange mit koffie en vlaai op dees jaorvergadering 2019. In dees jaorlikse statutaire vergadering kieke w'r trök, op 'n verenigingsjaar mit vööl aktiviteite. Ouch noe weer verzörgtj Geert Janssen de foto-presentatie van die sjoan aktiviteite. Vöör de pauze höbbe w'r de óngerdeile gepland, die statutair verplichtj zeen. Daobie perbere w'r 't vöörleaze en bespraeke van 't jaorverslaag en 't financiël verslaag kórt en aanspraekendj te haoje. Det löktj omdat de verslage van de aktiviteite al bie uch bekèndj zeen via oos Veldekebekèt.

De kascommissie brungtj verslaag oet van hun bevènjinge, bie 't doornumme van de stökke en daonao kómpjtj de beneuming van de nuuj kascontrole aan de orde. 't Vöörstèl van 't bestuur is de contributie neet te verhuuege en det is 'n gooi traditie die w'r doorzètte. Den volgtj de beneuming van de nuuj bestuursleje. Volges 't ruuester van aaftraeje zeen Yvonne Smeets en Rinus Mulders aan de bäärt om aaf te traeje en die zeen herkiesbaar. Miel Coenemans is neet herkiesbaar en w'r numme in dees vergadering aafsjeid van Miel es sikkertaris en bestuurslid van VKE. Leje van Veldeke kènne bestuurskandidate bekèndj make bie de sikkertaris t/m 31 jan. 2019, of zichzelf opgäve es kandidaat bestuurslid.

Dao zoewe w'r erg blie mit zeen. Nao de verkezing van nuuj bestuursleje is d'r tied vöör de pauze mit de foto presentatie van Geert Janssen. Daona kieke w'r vööröet nao de inhoud van 't nuuj jaorprogramma 2019, det geer achter op dit blaedje kèntj vènje. 'n Vas ongerdeil van 't programma van de jaorvergadering is de muzikale ómlijsting en det blif ouch dit jaar weer 'n verrassing.

Nao de Aester

Leefhöbbers van de vastelaovendj kónne, wie vöörgeande jaore weer 'n bezeuk brènge aan de speciale seniore-aovendj van de vastelaovesvereniging "de Aester". W'r kènne det tót ein van de tradities bönne oos vereniging raekene. Troew bezeukers van deze aovendj wete waat ze kènne verwachte: 'ne geweldige aovendj mit 'n sjoan programma mit vööl artieste. Nuuj leje en wae d'r nog neet eerder bie is gewaes, zeen natuurliek ouch oetgenuuedigd om dit te gaon mitmake.

Dit jaor mit artieste wie de buuteredners Har Daniëls en Maikel Sonnemans. En verder meziek en zang van De Geliënde, Marleen Rutten, Ronald en Carien en Kartoesj.

Lètj op: Óm same van dae sjoane aovendj te kènne genete, mót m'n zich oppertied (uterlik op 15 jan.) aangemeldj höbbe. Kiek daovöör op 't los biegevoegdje briefke in dit nummer. De toegangskaarte krig g'r – nao opgäve - bie d'n ingank van Royal. Mer lètj op! D'r waere gein plaatse gereserveerdj. Vöör 'n gooj zitplaats zótj g'r dus op tied dao mótte zeen. De zaal is aope vanaaf 18.00 oer.

Haopelik zeen w'r ós op 30 jan 2019 ruum vöör 19.00 oer in de hal van Royal Theater oppe Pejjerstraot.

vastelaovend

en weer waert 't web
euvèr limburg gewaewe
bringk in al zien maze
vastelaovend toet laeve
brèt zich oet
in geure en kleure
in muziek en dans

de einzelgänger
es sjpin
midedrin
sjans
drie daag lang
veur duvel en dood neet bang

zingk: laot mich gewaere
sjtrak kin ich hie
ein jaor weer op taere

toos schoenmakers

't Lidmaatsjap

löpjtj door...

Dit jaor blif de contributie vöör Veldeke 'tzelfdje es vöörig jaor. Die biedrage van leje is es volgtj samegesteldj:

-Veldeke Limburg: eur biedrage vöör taal en cultuur, 20 euro per lidmaatsjap/adres.

-Dao kömptj vöör de eige activiteite van de Krink Ech, 10 euro per lid/persoan baove op. Totaal betaaltj g'r dus:

Ënkel lid: 20 + 10= 30 euro;

Koppel: 20 + 2x10= 40 euro.

Leje die 'n machtiging höbbe gegaeve, kriege dit aafgesjreve in 't ieëste kwartaal van 2019. Waem gein machtiging haef gegaeve, krig 'n betaalverzeuk, ouch in de loup van 't ieëste kwartaal. G'r betaaltj 't ganse bedraag aan Veldeke Limburg; die verraekene det den mit de kringe.

Weer haope natuurlik det g'r ouch in 2019 allemaol lid blifjt. Mer es g'r det om ein of anger raeje neet mieë zótj wille, mójtj g'r vöör 1 jan. opzègke. Anges blifjtj g'r lid en weurtj ouch verwachtj det g'r betaaltj.

Nuutsbrief VKE

Wiltj g'r, tösse de Veldeke Bekètjes door, ouch de Nuutsbrief van Veldeke Kring Ech in eure mail kriege? Mit 't lèste nuuts, herinneringe aan activiteite enz.? Den dene w'r waal äöver eur emailadres te besjikke. 't Bès kèntj g'r det op papier doorgaeve: 'n briefke oppe bie-einkómste aan ein van de bestuursleje. Of zelf 'ne email sture aan de secretaris: etnm.coenemans@home.nl

Verangeringe in 't email-adres deentj g'r ouch zelf door te gaeve. Bie edere Nuutsbrief bliktj weer det adresse neet mieë kloppe en kriege w'r gemiddeldj waal 3-4 berichte trök det op det adres neet aafgeleverdj kèntj waere. Waat meestal beteikentj det m'n 'n nuuj email-adres haet gekrege, mer vergaete is det aan ós door te gaeve. Gaer eur mitwèrkung dus.

't Bestuur van Veldeke Krink Ech wènsj alle leje, mitwèrkendje, sponsors, zöstervereniginge en anger relaties

'ne ZALIGE KERSMIS en 'n GOOD 2019

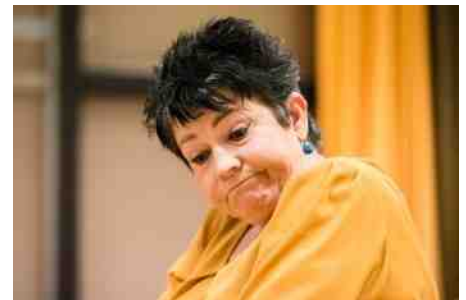
21 februari: Daag van de Modertaal

Mit monologe, vöördracht en sjoane meziek

Versjillende Veldeke Kringe bestaeje aandach aan de "Daag van de Modertaal". Veldeke Krink Ech duitj det noe ouch. Vöörig jaor mit publicaties in oos Wae-kblaad. In dialect, oos modertaal, en det is neet gebroekelik. Vööl minse vraoge zich aaf en spraeke ós dao waal èns op aan, woróm in 'n regionaal blaedje of op de Limburgse radio/TV-zender oos modertaal zoa weinig aan bod kömptj. Det dao-in neet alles in plat kan, is dudelik: neet alle minse die hie wone, spraeke of verstaon 't Limburgs. Den is aanpasse gebaoje. Mer get mieë gebroek van oos modertaal zoe toch waal mäögelik mótte zeen.

Op de "Daag van de Modertaal" stuitj 't plat in eder geval centraal. Dit jaor make w'r dao 'ne prachtige aovendj van vöör ederein dae gruuets is op zien eige Limburgse taal. Twieë actrices, Gerda Schattorjé en Rezie Vrancken kómme daovöör nao Ech. 't Programma ómvat 2 monologe: korte toneelstökskes, oetgeveurdj door eine speler. Helaas zeen w'r toneel in 't plat 't meis trök es bliespel of klucht. Hieël good, mer ouch serieuzer óngerwerpe lieëne zich hie vöör. In dit geval Gerda Schattorjé mit ein stökske wo-in 'n vrouw vertèltj äöver de gevolge van 'n huwelik zónger kènjer. Leefdje, verdreet, óntroering mer ouch humor kome dao in vöör. 't Anger stök geitj äöver 't oma waere en det det bès 'n "baan"kan zeen. Rezie Vrancken brungtj dit op 'n bietje ludieke meneer. En den is d'r nog 'n vertèlling mit jeugdherinneringe: "Kiek ze kieke".

Toneelstökskes waere aafgewisseldj mit meziek van 'n kwintet van blaozers oet de Hermenie St.Cecilia. Det belaoftj 'ne sjoane aovendj te waere mit volop aandach vöör oos modertaal. Wie al gezag: ouch vöör waem neet lid is van Veldeke. De entree is den 3 euro; geine pries toch? ***De aovendj weurtj gehaoje in de zaal van het Cultureel Centrum, aan de Plats in Ech. Begintj om 20.00 oer***

Echter Dictee mit flitscursus

Volgendj jaor organiseertj ouch Veldeke Krink Ech 'n dictee ! 't Dit jaor gehaoje Groat Limburgs Dictee haet inspiratie gegaeve vöör 'n "Echter Dictee". Al versjillendje plaatse en kringe kènne zo'n dictee en det kan 'n gooj meneer zeen om spelenderwies - mer toch serieus - mit de spelling van 't eige dialek bezig te zeen. Op dit mommènt is bènne Veldeke Krink Ech 'ne wèrkgroep al 'n paar maondje bezig mit de vöörbereidinge van 't ieëste Echter Dictee, det geit plaats vènje op zóndig 24 mieërt 2019 in de groate zaal van 't Cultureel Centrum aan de Plats. Noteertj uch det mer vas. Verder nuuts en gelaegeheid om vöör deilname in te sjrieve volgtj.

Altied al oos plat get baeter wille kènne sjrieve, mer geine tied gehadj vöör 'ne cursus? Effe get mieë wille wete van wie se 't plat mós sjrieve? Of de kènnis daovan weer èns get ophaole?

Vööraafgaondj aan 't dictee in mieërt geuf Piet Aben op 11 en 25 januari twieë kieër 'ne flitscursus van eine aovendj. Natuurlik neet alles en neet oetgebrèdj, mer toch genóg om dich baeter te kènne behelpe. De flitscursus weurtj gegaeve in de Peijjerhaof, Houtstraot 7 en is toegespitsj op 't Echs. Mer de algemeen spellingsregels van Veldeke waere toegepasj, wodoor ouch anger dialectspraeke get d'r aan höbbe. Bie interesse kan m'n zich noe al aanmelje (tel.482146) vöör eine van die aovendje, zelf aan te gaeve. De koste zeen 5 euro p'r deilnummer, inclusief 'n tas kóffie

Aan de flitscursus kan ederein mit doen. Ouch wae neet van plan is aan 't dictee te gaon deilnumme.

Besjerming leje-gegaeves

Vanaaf 25 mei j.l. is de nuuj privacywèt van toepassing, ouch waal aafgekortj es AVG. Op gróndj hievan haet ouch Veldeke zien regeling aangepasj óm de privacy van de leje nog mieë te garandere en bönne de nuuj regeling te brènge. Die volledige regeling weurtj vanaaf 1 dec. op oos website geplaatst en eder lid weurtj geachtj daovan kènnis genómme te hóbbe.

Hie-in is ónger angere vasgelag det w'r es Krink de persoansgegaeves van leje en deilnummers aan oos activiteite, wo-äöver w'r vanaaf de aanmeljing besjikke, zorgvuldige zólle gebroeke en neet vöör anger zaken es vöör die activiteite en 't versture van informatie aan uch. Lejegegaeves waere ouch zorgvuldig bewaardj en opgeslage en nao 'n vasgelag aantal jaore vernietigd. Vöör 't mitdoon van kènjer – bv aan de declamatiewedstried – weurtj altied de goedkåoring van aojers/verzörgers gevraagd. Verder verklaortj de Krink det van activiteite foto's/films gemaaktj kènne waere mit es oetsloetendj doel de publiciteit van de vereniging te dene.

Wiltj g'r 't preciezer wete? Kiek den op oze website (www.veldekekrinkech.nl/ / äöver VKE)

Zöstervereniginge

Heemkundevereniging "Echter Landj":

* Daensdig 15 jan., 20.00 oer:
Laezing door Hub Lacroix
äöver 't hoesslachte.
in Buurthoes St.Joris, Cypresstraat
Ouch vöör de leje van Veldeke
en van Pepijnslandj.

* Daensdig 19 mieërt, 20.00 oer:
Film: Dokter Henrichs
in Buurthoes St.Joris, Cypresstraat

Verder info: www.echterlandj.nl

Natuur Historische Vereniging "Pepijnsland":

* Daensdig 22 jan., 20.00 oer
Laezing door Ad Havermans:
"Klimaat en Biodiversiteit"
Jeugdhoes Pius X,
Mussenstraat 6

* Daensdig 19 mieërt, 20.00 oer
Jaovergadering + korte laezing
Jeugdhoes Pius X,
Mussenstraat 6

Verder info: www.pepijnsland.nl

Vereniging v. Natuurvrienden Zöstere:

* Dónderdig 17 jan., 19.30 oer
Laezing door Léon Rademakers
van L1
äöver de gevolge van de
klimaatverandering
vöör natuur en samelaeving.
in Vastrada, Zöstere

www.natuurvriendensusteren.nl

Alle aovendje zeen toegankelijk.
Es g'r neet lid zeentj vraoge de
zöstervereniginge 'ne kleine
entree, net wie weer det door
bie neet-leje.

ADVOCATENkantoor **Reijans**

Maak geros 'n afspraak.
't iefste gesprek is altied vrieblevendj en kosteloos!

Mr. E.H.C.K. Reijans
Advocaat

Molenstraat 3a
6101 CW ECHT

T: 0475 40 15 22
I: www.reijans.nl

**Blaemeshop
Bovend'eerdt**

Kreyerstraat 6
6101 CL Echt
tel: (+31) 475 486407
email: bloemeshop@xs4all.nl

Limburgs grootste keus
in tuinplanten en bomen

Limburgs Keus Plantenspecialist
H. Maessen

Rijksweg Zuid 23 Echt
0475-481293
www.limburgplant.nl

Peusen Uitvaartzorg

'n Aafsied
same belaeve

Tel.: 0475 - 48 61 00

Bellekeweg 37 Echt
Kloosterstraat 9 Susteren
info@peusen.nl | www.peusen.nl

**NEWAVE
ENGINEERING**

**NEWAVE
ENGINEERING**

**MULDERS
ADVOCATEN**

VERTROUW IN OPLOSSINGEN

Postbus 1, 6100 AA Echt
T +31 (0)475 - 419 419
F +31 (0)475 - 486 474

Houtstraat 56, Echt
Akerstraat 157, Kerkrade
www.mulders-advocaten.nl

voor mooie-, charmante-
en bijzondere woningen

Paula Cox
'Mooi Wonen'

nieuw adres:
Bosstraat 10
6109 RA Ohé en Laak
tel: 06 - 54 79 70 47
(kantoorbezoek op afspraak)

**P
reuterie**

PREUTOREN

7 dagen per week geopend

Houtstraat 15
0475 - 48 25 45
www.preuterie.nl

Rabobank

Indien onbestelbaar: Oleanderstraat 2 6101 BX Echt

Krink Ech

JAORPROGRAMMA 2019

De activiteite van de ieëste maondje staon besjreve in dit nummer.

- 11-01 **Flitscursus Echs**,
Pejjerhaof, Houstraot 7, Pej-Ech
- 15-01 **Laezing äöver 't hoesslachte**, door Hub Lacroix
Samewèrkingsactiviteit van de Heemkundekring "Echter Landj"
Buurthoes St.Joris, 20.00 oer
- 25-01 **Flitscursus Echs**,
Pejjerhaof, Houtstraot 7, Pej-Ech
- 30-01 **Dialek in al zien sjoanheid:**
Op bezeuk bie de Bóntje Aovendj vanne Aester.
Royal Theater óm 19.11 oer; zaal aope 18.15 oer.
- 13-02 **Aangeklèdje Jaorvergadering**
Mit kòffie, vlaai, fotopresentatie en meziek
Pejjerhaof, Houtstraot 7, Pej-Ech
- 21-02 **Daag van de Modertaal: 2 monologe e.a.**
Zaal C.C. de Plats, Ech.
- 24-03 **Echter Dictee**
Op zóndig van 14.00 - 16.30 oer.
Zaal C.C. de Plats, Ech.
- 12-04 **18e Finale Declamatiewedstried vöör de jeug van Ech e.o.**
Pejjerhaof, vriedigaovendj óm 19.00 oer.
- 19-04 **12e Finale Declamatiewedstried vöör de jeug van Zöstere e.o.**
Hermeniezaal, op vriedigaovendj óm 19.00 oer
- 21-04 **Ech....Opgehemeldj.**
Bezeuk aan de speciaal vöörstelling van de Echter Revue
Euro Detach theater, Ech
- 25-05 **Wanjeling/bezeuk Kwekeriek - plöktuin**
Samewèrkingsactiviteit van de Nat.Hist.Vereniging "Pepijnslandj"
- 05-07 **Jaorliks oetstepke.**
Dit jaor nao de Voerstreek in Belsj.
- 21-08 **Poëzie-wanjeling**
Mit meziek en vöördrachte, dees kieër oppe Nuujstadt.
- 07-09 **Dialek-mès bie de kepel op Sjaelberg.**
Bie gelaegenheid van de Maria-oktaaf
- 20-09 **"Limburgs preuve"**
aovendj äöver en mit streekprodukte.
Pejjerhaof, op woonsdig óm 20.00 oer.
- 17-10 **S(j)terre S(j)traole - 5**
Aovendj mit meziek, zang en vöördrachte.
Hermeniezaal, Zöstere
- 20-11 **Echter krakelinge en vuurstein.**
Informatie äöver dees typisch Echter lekkernieje.
Pejjerhaof, op woonsdig óm 20.00 oer.
- 20-12 **Kersaovendj**
Fieëstelike vriedigaovend mit dialekmès en diner.
Kèrk Pej óm 19.00 oer en aansloetendj in de Pejjerhaof.

Kringbestuur

Vöörzitter:

Dhr. A. (Ton) van Wegberg
Oleanderstraat 2
6101 BX Echt
0475 48 21 49

Secretaris:

Dhr. E. (Emile) Coenemans
Wilhelminalaan 163
6101 JE Echt
0475 48 49 23

Penningmeester:

Dhr. Th. (Theo) Bougie
Thaalpad 129
6102 EH Pey
0475 41 11 69
IBAN: NL 65 RABO 0138 6319 64

Bestuursleje:

Dhr. P. (Piet) Aben
Schilbergerstraat 4
6102 AJ Pey
0475 48 21 46

Mw.A.(Anke) Heythuysen-Corstjens
Houtstraot 80
6102 BK Pey
06 30308494

Dhr. R.(Rinus) Mulders
Rozenlaan 22
B-3930 Achel (B)
0032 489 00 83 03

Mw. Y. (Yvonne) Smeets
Wilhelminaplein 4a
6097 AT Heel
0475 57 20 06

Foto's in dit nummer zeen van Geert Janssen, Ed Cremers en Ton Vranken.

Eur lidnummer stuitj hie baove, baove 't adres. Gaer te vermelve bie opgaves en betalinge.